

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

„Більшим видатком польської держави для українців залишається досі удержування дрібного гуртка емігрантів, наступників покійного Пелюри, залежних від секретних фондів відомств міністерства. Заплачують цих людей а

голосити в Парижі, Лондоні і Женеві славу заслуг польського режиму і проповідувати ідею „Польщі, великої потуги“, бупім-то адатної одночасно розв'язати і українське, і російське питання (шось около 120 мільонів людности), і держати за горло Німеччину (шось около 65 мільонів). Таке завдання мав би виконати польський нарід, який на своїй етнографічній території не переходить 15—16 мільонів. Правда, офіційна польська статистика прибільшує число польської людности, але навіть коли би прийняли за правду її числа, то в цієї маси було б за мало для створення достаточної підстави для такої першорядної потуги, на яку претендує Польща у своїх теперішніх границях. Післявоєнній Польщі грозить небезпека, що вона повторюватиме фатальні помилки своєї історичної минулості — в наших днях, коли психологія народів основно перетворена“.

Кінчиться розвідка-ра Панейка ось-яким — аж занадто оптимістичним — висновком: „Під одночасним напором із Сходу і Заходу загинула колишня Польща. Чи історія знов повториться? Або чи Польща вибере єдиний для неї безпечний шлях — співучасті над створенням Галицько-Волинської буферної держави, яка може послужити ключем до розв'язки цілої великої проблеми Східної Європи? Дехто буде схильний бачити в цій другій можливості тільки чисту утопію. Однак утопія, буває, мають значно реальніші підстави, ніж т. зв. реальна політика“.

4) СТАТТЯ С. СРОКОВСЬКОГО.

Безпосередньо після української статті іде стаття польська, пера Станіслава Сроковського (чи не „землячок“?), колишнього урядовця п. к. галицького намісництва, тепер професора високої школи політичних наук у Варшаві. Коли стаття д-ра Панейка держана в супокійному тові академічного викладу, то стаття польського професора різкія і пристрасні. А щодо змісту, то це прегарна і зв'язка комбінація промов міністра Складковського про пацифікацію зі статтями „Слова Польського“ і міркуваннями п. Голувка: в сумі це має бути сформульовані погляди „самого“ п. Маршалка на дану справу.

Все там є — мабуть уперше так докладно і проречисто викладено в англійській мові і перед ученою публікою англосаксонських славистів. Значить: і українство — недавня вигадка австрійських макіяжівців. І „Україна“ — назва польських окраїн. І класичні мудрування над термінами „руський“, „малоруський“, тощо. І „Австрія з кінцем війни зорганізувала Західну Україну і її військові сили під командою австрійських офіцерів...“ І „революція“ Крисака про пруські марки... І українці як „жандарми“ Австрії для заповнення Талергофу „80 тисячами русинів“... І слава „руському послові д-рові Михайлові Бачинському“ за заяву в соймі 24. січня 1931 р... І Василь Вишиваний, котрий „сотворив

Зах. Укр. Народню Республіку“... І германофіл Скоропадський... І зворушливі славословія Оскарів та Певану... І „безмірні суми (імменсе суме)“ видавані польською державою на субвенції для „руських“ хліборобських спілок, асоціацій на Сільського Господаря... І „Українська війська організація з головною квартирою в Берськові“... І „предовгий список руських селян, убитих ліній“... І „багдужість митрополита УВОрганізацію“... І „благодійність УВО“... І легальність і благодійність пацифікації, якої „єдиним завданням було відновлення гармонії“, і яка не була „лічим іншим, як виконанням першого обов'язку уряду“. І заява, що „нідна руська школа не була закрита“. Словом: „Хто говорить про гніт руської людности в Польщі, той або не знає дійсного стану справи, або свідомо перекирчує факти“... А зрештою:

„Колиб руський селянин навіть і не мав вповні щасливого життя в Польщі, то не поляки цьому винуваті, а його власні політичні партії, особливо українці. З цих вище наведених причин саме руський селянин глибоко відтхнув (breathed a sigh of relief), коли піднято пацифікацію“.

Цим запевненням кінчиться призначена на експорт заява польського професора і політичного ідеолога, який зрештою на цій точці майже слово в слово повторює деякі заяви універських „оборонців Галичини“ — в Женеві, в Брюсселі, в Парижі і деінде. Не наша річ робити до цих квазі-урядових польських заяв якінебудь уваги чи застереження. Почати зробила це зрештою

сама редакція англійського ученого вістника, яка в кількох місцях додала під текстом проф. Сроковського свої редакційні нотки. Всі ці нотки приносять влучні короткі спростування занадто вже сміливих наукових тверджень польського професора. З цілою їх низкою наведемо тут тільки дві. Коли проф. Сроковський відважно впевняє, що „польська адміністрація дає русинам усе потрібне для розвитку та національності, асоціації в ділянці народнього й середнього шкільництва“, то редакція „Славонік Ревю“ додає під текстом таку увагу до цієї заяви: „Однак гл. заяву п. Грабського, наведену на стор. 585. — Ред.“.

На цій сторінці д-р Панейко навіть згадав вище самохвалу проф. Грабського, щодо майже повного знівечення українського шкільництва... А коли п. Сроковський не менше хоробро впевняє, що пацифікація була таким лагідним собі ділом місцевих органів поліції, то англійська редакція додає до цієї заяви осьяку нотку під текстом:

„Тому, що стаття п. Панейка, котрий викладає українську справу, не займається питанням образ і пацифікації, ми почуваємося тільки в праві відослати читача, не висловлюючи нашої власної думки, до памфлету на цю тему, виданого в Льозанні під заголовком „La Plus Sombre Pologne“, який приносить дуже страшні ілюстрації. — Редакція“.

На окремому місці редакція ще подає кілька дат про особи і діяльність обох авторів, українського і польського.

Іван Меленевський.

Проти византийства у греко-католическій церкві.

Новий пастирський лист станіславського єпископа.

„Нова Зоря“ з 26. квітня ц. р. (ч. 29) принесла повний текст нового пастирського листа станіславського єпископа Григорія Хомишина. Лист передрукований з окремої брошури, що видрукована в Станіславові, а якої у Львові добути майже не можна. Повна назва брошури, на яку ми мали змогу тільки оком кинути, така: „Пастирський Лист Григорія Хомишина Єпископа Станіславського до клира Епархії Станіславської про византийство“. В „Новій Зорі“ цей лист має короткий заголовок, а саме: „Пастирський Лист про византийство“.

Розміри листа непомірно великі. У брошурі обіймає він 40 сторінок, а в „Новій Зорі“ 7 сторінок друку.

Автор листа боронить завзято латинізацію греко-католическої церкви та всею силою питомих собі засобів поборює византийство. Початків византийства дошукуюсь аж у жидівських фарисей, знов-же початки більшовизму відкриває у византийстві. Автор твердить тому, що „треба ще много покути з боку Росії, щоб там те-

рестав шалити більшовизм, а відтак, щоб Росія могла навернутись“.

Далі в листі між іншим вичислені ті латинські інновації в греко-католическій обряді, які вступили до нього досі вводити латинізатори (від Евхаристійного культу аж до коронки і шкапліра). Між тими досягненнями латинізації відведено почесне місце і целібатові, що обов'язує в станіславській єпархії від 1920 р., а в перемиській від 1925 р. „І хотять — читаємо в листі — зчинилась була буря і крики, однак ні сонце не затьмилось, ані земля не запалась, ані нарід не згинув з тої причини“.

Це правда! І ми пересвідчені, що з нагоди появи цього листа станіславського єпископа на наше щастя теж ні сонце не затьмиться, ні земля не западе, ні нарід не згине. Навпаки, ми віримо, що нарід не тільки переболіє цей лист, але й взнесеться гідно понад нього та оборонить успішно свій обряд і церкву перед латинізацією.

— о —

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 25. КВІТНЯ 1931.

СВЯТОСЛАВ ГОРДИНСЬКИЙ.

ЛИСТ З ПАРИЖА.

Два мистецтва.

Цього року виявили німці чималу активність супроти Франції. Французи звуть це „conquête de Paris“, здобування Парижа.

У половині березня парижани мали справді цікаве видовище: по бульварах гуляли цілі купи ясноволосих, підстрижених буршів, що приїхали із своєю дружиною на футбольний матч з Францією. Німці піймали, щоправда, облизня, забивши одинокого голя для у... своїх таки ворога, але полишили назагал корисне враження. Французи, з якими нам доводилось говорити про них, признавали, що німці поводитись незвичайно коректно й по-спортовому, взагалі вважали, що це люди зовсім приємні, наскільки лише оглядають Париж з невідлучними ковбасками в руках, а не з багнетами...

Рівночасно, коли в париських кінах з великим успіхом ідуть німецькі противоєнні фільми — до речі заборонені в Німеччині й призначені тільки на пацифістичний експорт, коли преса розписується про останній скандал з музикою Вайнгартнером і сперечається на тему недавніх філософських викладів графа Кайзерлінга, німецькі мистці у свою чергу зробили атаку на Париж.

Німецьке малярство — треба признати — у Франції досі досить мало відоме, тоді, як німці у своїх музеях мають твори сучасних передових французьких майстрів, на які мабуть і не скоро здобудуться й державні французькі музеї. Французи при згадці про німецьке малярство майже завжди знизують раменами, або говорять про нього як про меншого братика, що

ще не доріс до розуміння „проблем“, а французький мистецький критик ніколи не забуде відмітити, що з погляду французького смаку воно незрозуміле.

З нагоди виставки німецьких мистецтв в галерії Бонжан, а зокрема виставки Оскара Кокошки в галерії Жоржа Пті і Макса Бекмана в гал. „Ренесанс“, виставок, що счинили досить крику, нам цікаво спинитись над тим, що уявляє із себе німецьке малярство в порівнянні з французьким, от хочби з недавньої виставкою передових французьких малярів в галерії Розенберга.

Виставка французів — була зайвим доказом, що пануючим духом у французькому мистецтві є т. зв. дух „галіський“ — дух порядку. Французькі майстри, коли і нищать мистецькі форми, так лише на те, щоб із них скласти щось нового, так як нові інженіри розбирають льокомотиву, що їде із швидкістю 80 км., щоб збудувати другу, на 120 км.

З послідовністю, вродженою їх расі, вони стараються завжди надати своїм творам ритм порядку і досконалого виявлення без якихнебудь екскурсій в замотані проблеми „життя“. Кризь чисто інтуїтивні твори знаменитого кольориста Анрі Матіса, кризь Марію Льорансен, кубізм Жоржа Брака й Пікасо, ми доходимо до чисто інтелектуальних малюнків Леже. Вони всі дуже непоодібні до себе, але ту нитку „класики“ ви спостережете у кожного з них дуже виразно.

Нам особисто видалось навіть, що Пікасо в групі цих справжніх французів є до деякої міри чужим; не дармож у його жилах пливе гаряча кров тореадора і він все ще кидається у своїх безнадійних шуканнях, тоді як усі інші порядкують надбання останньої мистецької революції. Всеж, у цих кількох іменах є вся історія нового французького малярства, над яким промінує великий здобуток ХХ-ого віку — кубізм. Кожен із цих мистців — індивідуальність,

кожен дає свій власний погляд на світ, а що найважливіше для малярства, віддає його мовою чистої пластики.

Німецьке мистецтво зовсім інше. Вас зразу-же вражає їхнє змагання до „літератури“, до надмірної експресії й виразу та внутрішній духовний неспокій, який французи звуть звичайно германською брутальністю.

Такий Кокошка, якого експресією годі вяснити собі його славянським походженням, що малює свої річі фарбою, доведеною до вершка її внутрішнього вислову, без всякого огляду на естетику, майже відштовхуючий, але інтересний, інтригуючий — і для французів, вихованого на духу Галії, є справжнім шікарівським Аль Капоном, себто бандитом. Малюючи портрет, він робить майже секцію обличчя свого об'єкту, щоб тільки винайти його психологічну пружину; нам пригадується головню його портрет Ернста Бляза, де геніяльно зловлено момент „людини, що хоче щось сказати“. І хоч його твори виставлені в Парижі не найліпші (далеко кращі доводилось нам бачити в Берліні й Мінхені) і хоч можна оспорювати і заперечувати експресіонізм Кокошки, так годі заперечити факт, що він виступає справжнім німецьким малярем, а його експресіонізм є німецькою вдачею, яка виявляється у мистецьких творах поздовж цілої історії німецького малярства, від готики почавши.

Бекман також експресіоніст, хоч форми його річей суворі й мовби обтесані сокирою. Тоді, як Кокошка є лише ширій, Бекман дає до деякої міри вирафіновану суворість форм, він малює вже не так, як відчуває, а так, як хоче і в цьому його „хочу“ є щось із сталевого німецького шолома. Через те його колір, по якому пізнається звичайно чутливість мистця, ділає у нього надто декоративно, за багато з його синтези. Таке зрозуміння кольору французькі критики заодно критикують німцям і це досить справедливо.

Для нашої дітвори.

Ювілей тихого товариства.

Цього року минає 25 літ від заснування товариства „Вакаційних Осель“ — товариства про яке мало людей знає, ще менше ним інтересується, а найменше грошево підпомагає. Виня в цьому і самого товариства, яке у своїй скромності (його головою є Вп. Ольга Бачинська, провідниця Марійської соціалістичної палли) замало себе рекламує, за акладами курсора не висилає, а тільки раз у рік збірку під церквами організує, щоб людям разураа очей не дерти. І з такими малими грошевеними засобами продавало товариство 25 літ — в тому і воєнне лихоліття — і живе до сьогодні і виконує свою роботу, яку зачеркнуло перед десятками літ у статуті.

А мета товариства, як сама назва вказує, створити для міських вбогих дітей вакації на селі, дати їм серед зелені дугів, у теплі ясного сонця, в тиші природи позабуті дихоту міських мурів, вогкі сутерени, гамір і стукотню вуличного життя — усе те, чим мучилися довгий шкільний рік. Хто з нас старших не рветься з метушливого міста на тихе село, хто не хотів би хоч на кілька тижнів подихати свіжим воздухом піль і аїсія, вигрітись на сонці, викупатись в бістрій річці? А що й казати про дітвору, ту дітвору вбогого міського пролетаріату, яка так мало має в житті правдивих радощів, а живучи серед невідрадних гігієнічних умовин, так дуже потребує для свого здоров'я воздуку, сонця, чи кращого віджигування!

І це дає їм „Вакаційна Оселя“, висилаючи рік-річно десятки дівчат і хлопців до Миловання під Єзуполем, де в просторім будинку господарської школи „Просвіти“ знаходять вони вигідне приміщення й ширшу опіку.

Скільки тої дітвори вислало товариство за весь час свого існування, не будемо сьогодні числити, — подамо тільки декілька цифр з трьох останніх літ. В 1928 році вислала Оселя 61 дівчат і 40 хлопців (двома групами по чотири тижні) — помічних сил з управово було 11. Кошти удержання обох осель дійшли до 3.647 + 2.826 зол. В 1929 році їздило 56 дівчат і 45 хлопців з персоналом у 12 душ. Кошти були 3.576 + 3.102 зол. В 1930 році мала оселя 58 дівчат і 71 хлопців, персонал управи 16 осіб — кошти 3.733 + 3.785 зол. Для пояснення скажемо, що помічники(ні), які їдуть з управителем(ською) до Миловання, це також убога молодь середніх класів, яка в цей спосіб має змогу провести кілька тижнів на селі і скріпити свої сили.

Як бачимо з наведених цифр, кошти Оселі за три роки дійшли до 20.669 зол. Коли візьмемо під увагу, що дітвору покриває ці видатки в дуже мінімальній частині, що доводиться не раз і дорого за оселянки платити, а то ще й білая і одержину декому вистарати, то справді треба дивуватися, звідкільця набирає Виділ стільки грошів, коли в нього членів не більш 200, а тільки

Нам досить легко уявити собі німецьку графіку, як блискучу цілість і досконало виявлений стиль, але годі уявити собі німецьку школу малювання, тоді, як французька стоїть перед нами у всій своїй величч. Та всеж проблемами обох німецьких майстрів, про яких пишемо, є все ще паястика. Зате Юрій Грош відкидає навіть її, бо вона заважає йому стати „журналістом“, борцем, що проповідує своє соціальне розуміння життя. Правда — він надто вузький психопатолог, от хочби в порівнянні з геніальним еспанцем Гоеєю, а його малюнок досконалий під оглядом графічним так і лишається колірним рисунком, що атакує нас передовсім своїм змістом — але це не перешкоджає нам розглянути його творчість з погляду паястичного чи радше графічного. Він по формі майже чистий „кляксик“, але під цією „кляксикою“ пульсує цей сам німецький експресіоністичний спосіб сприймання зовнішнього світа, що ми вже мали змогу помітити.

Французьке і німецьке мистецтво є висловом ідеології двох наскрізь різних рас. Між ними, бодай покищо, годі добачити будьякої спільності проблем (простого, неширокого наслідування не беремо під увагу). Може одно тільки з них спільне: передавати свій час, бути сучасними. Можливо, що нам, славянам, важко зрозуміти, тому оба ці мистецтва так себе виключають. Є там щось із релігійної нетерпимості. Славяни, треба це признати, користали в одяковій мірі і від французів і від німців. Можна навіть сказати, що їх твори творять до деякої міри своєрідний міст понад ту пропасть, що ділить два різні по духу світи — романський дух клясики і германський — неспокою.

Зрештою цей дуалізм у тому, що ми очеркуємо словом „кляксик мистецтво“ свідчить тільки про його живучість, яка повстає завсідні там, де інстинкт бореться з інтелектом.

ЛЮБОВНА ПОЕМА, про яку ще світ не мріяв. Нарешті віддавна очікуване і побжане

Мароко

небуденний тріумф Marleny Dietrich і Gary Coopers. — Небаром у Львові.

раз у рік має дозвіл на вуличну збірку, а зрештою протягом року не накладається нікому своїми покликаними й проханнями.

У вівторок 28. квітня ц. р. відбудуться річні Загальні Збори товариства в 5. годині попол. в доміні Марійського Товариства при вул. Бляхарській 11. Виділ просить усіх членів і прихильників шкільної молоді явитись на них, щоб хоч у той спосіб зазначити своє зацікавлення товариством і почути авіт з його діяльності в минулому і теперішньому. Але ми поза

проханнями Виділу повинні зробити щось більше: не тільки прийти на Збори товариства, але й підпомогти його матеріально, вписуючися в члени і складаючи ювілейний дар на організацію осель. Цей дар — неж жертва для наших дітей, українських дітей, для збереження їх фізичних сил, для збереження молодого покоління сильним і відповідним на невідомі життя, для збереження його для нації, яка на молодих будує свої надії кращого завтра.

К. Малицька.

Румунія перед новими виборами.

Новий румунський уряд проф. Йорги ухвалив розв'язати парламент. Покищо збереться ще дотеперішній парламент на надзвичайній засідання 2. травня ц. р. і на ньому уряд поставить справу довіри. Однак незалежно від того, чи урядові вискажуть довіру чи недовіру, парламент буде розв'язаний 5. травня, а нові вибори розписані на 15. червня ц. р.

Йорга пропонує королеві до затвердження листу нових префектів, між якими є аж 15

активних старшин. Префектом черновецького повіту має бути іменований ген. Дашкевич, що зголосив уже з тією метою свою димісію з армії.

Найбільшою інновацією в новому рум. уряді є щойно оснований Йоргою підсекретаріат для всіх меншостей Румунії. Пост. держ. підсекретаря для меншостей обирає ним, посол Рудольф Брандш.

— 0 —

Бенеш і німецько-австрійська митна унія.

В четвер 23. ц. м. виголосив міністр закордонних справ ЧСР. д-р Бенеш велику промову в комісіях для закорд. справ пражського парламенту й сенату, в якій виступив різко проти плянваної митної унії поміж Німеччиною й Австрією, уважаючи її зародком небезпечної господарської війни поміж різними європейськими державами. Зокрема небезпечна ця унія — на думку Бенеша — для Чехословаччини і для держав малої антанті, які відбудуть у цій справі конференцію дня 4. травня ц. р. в Букарешті. Ця промова Бенеша викликала в європейській пресі багато коментарів. Берлінські офіційні круги протестують проти становища Бенеша, бо

він, на їх думку, ставиться до митної унії як до проблеми політичної, а не економічно-прагматичної. А це становище Бенеша є суперечне, моваля, не тільки з поглядами Німеччини, але й із поглядами англійського міністра закордонних справ Гендерсона. Є воно тільки висловом побоювань чл. уряду, щоби правний перегляд тої унії між Австрією й Німеччиною не закінчився її визнанням. У противнстві до побоювань Бенеша, що та унія моглаб довести до створення двох блоків в Європі, берлінські політичні круги вказують на те, що німці зовсім незацікавлені у творенні якогонебудь нового господарського блоку.

На господарські теми.

Задумаймося над цією важною справою.

Під цим заголовком читаємо у великобродському „Жіночій Долі“ (ч. 15—16) таку цікаву статтю на дуже актуальну тему:

Маємо ми приповідку, яка каже: „Прибуль, щастя, розум буде!“ Може воно дійде й так виходить, але найменше в нас, і через те наш нарід багато тратить.

— Деж те щастя? — питає може дехто з вас, шановні читачки; — Ми його не дуже то бачимо!

Є воно — тільки, яд жалі, ми не віміємо його використати і в цьому наша біда.

Ось при святі поговорім трошки про ці справи. Щастям, добром, яке є дане нашому народові, мусимо аважати прекрасну, багату нашу землю і природні багатства її. Правда, замало в нас тої землі, але й того, що маємо, не віміємо ми як слід ужити.

Подивіться лиш з вікон вагону, як їдете скрізь нашими землями: скільки то тої землі марнується майже неужитками? Памятаю, як мин. року їхала я в товаристві американок шляхом з Коломиї до Ворохта. Вони з найбільшим задивуванням питали мене, що означають ці величезні простори землі — неуправні, вкриті мохами та кертвинням? Соромно було признатися, що це громадське добро — толоки, „пасовища“. Питали далі: чому цілі угір'я покриті дрібними колючими ялівцевими кушниками, коли на цій землі, та ще до півдня, нагевне росла би прекрасна садочина?

Я рада була, що не заглядали вони ще до кожного сільського господарства, а то налякалась би, якби побачили, скільки то тої чудової пащовитої землі в нас дармо марнується на окопи, межі, смітніща, величкі подвір'я й усі інші непотрібні речі! На межках — тернина, верби, гдоги; на смітніщах — лопухи, будяки, кропива — та які? Колись мені казав один російський лікар, що таку буйну рослинність бачив хіба що в Японії в часі російсько-японської війни.

Дала нам доля прекрасні місцевості купелів, кліматичні. Косів, Яремче, Ворохта, Заліщики, Трускавець, Криниця, Шавинця — все те на нашій українській землі. Про них увесь світ знає і не див, а всі ці кінці Польщі, але і з іншими

країні їздять сюди люди шукати здоров'я, відпочинку, насолоди чудовою нашою природою.

Якщо таке добро дістанеться іншому народові — швайцарцям, чехам, німцям і т. п., то це стає копалиною золота, і то не тільки для тої самої місцевості, але й для всього краю, для цілого народу; підноситься промисел та господарство на кожному полі. Всі околиці таких місцевостей переіменуються в прегарні городи, в сади з найвибагливішими овочами. Плекають там найкращі корови, кози; спеціально годують свині, кури, індички, качки, всяку тварину. Хати будують так, щоб задовольнити всі вимоги таких гостей. Дороги, гори, ріки — справляють дитинство і притягнення до себе літників.

У зимі нарід ладить виробити свого промислу: жінки роблять кружева (короники), мережать, вишивають, муштини виробляють усілякі вибаганки з дерева, соломки, лозини. Бож кожний, що приїхав на літо, хоче собі купити пам'ятку, з чимось додому вернутися. Тим способом удосконалюється й поширюється домашній промисел даної країни, що опісля становить підвалину її добробуту. Так робиться всюди в культурних краях, серед освіченого, розумного, підприємчого народу.

А як у нас?

В Косові, Яремчу, Криниці й усіх інших місцевостях усі галузі життя, промислу захоплюють у свої руки інші народи (жиди, поляки, болгары і т. д.), а українців витискають на задній план; навіть щодо осідлості, то українські пільні; навіть щодо осідлості, то українські пільні; навіть щодо осідлості, то українські пільні. Наші селянські хатки, як були малі, неважкі, тепер стають величезними, але в центрі всі вілли, пансіони, на передмістях, а в центрі всі вілли, пансіони, на передмістях, а в центрі всі вілли, пансіони, на передмістях. Все це в чужих руках. Наші селянські хатки, як були малі, неважкі, тепер стають величезними, але в центрі всі вілли, пансіони, на передмістях, а в центрі всі вілли, пансіони, на передмістях. Все це в чужих руках. Наші селянські хатки, як були малі, неважкі, тепер стають величезними, але в центрі всі вілли, пансіони, на передмістях, а в центрі всі вілли, пансіони, на передмістях. Все це в чужих руках.

ника міг би дати такий дохід, як деінде панський лан, — тут марнується на картоплю, капусту, кукурудзу, без чого наш господар не в силі обійтися. Чужі купують цю землю й використовують, а ми топчемо золото босими ногами...

Таксамо й нашого хисту до мистецтва, що міг б прославити і збагатити нарід, не зуживаємо на ніщо інше, як на вишиття власної сорочки, витесання і прикрашення власного топірця. А все, що чужі гості від нас відвозять, те обляють для наших місцевостей німці, закопанські гуралі, жидівські фабрики.

Ще деколи заробить наш селянин на доставі молока, на продажі за півдармо неапетитного масла чи брудного яйця, на винаймленні якої хатини. Чи ж збагатиться тим? Чи старається з кожним роком побільшити, поліпшити, удосконалити своє господарство, щоб на слідуючий рік мати подвійний, потрібний дохід?

Де там! На жаль і сором, часто який і є доробок — лишається в корчмі, в шинку. Добробут наших селян у купелевих місцевостях, з мідними витками, можна міряти лише збільшеним числом бочок від пива та всіляких пляшок від горілки; та ще хіба забуттям своєї рідної мови, поші.

Нехай ті з наших громадян, що роблять інакше, пробачать нам ці гіркі слова. Їх підтвердити мусить кожний, хто лиш уважно стежить за тим, що діється в нашому краю, в найкращих наших місцевостях!

Нехай ці слова, коли вони траплять до людей доброї волі, звернуть їхню увагу на це наше горе. Нехай заохотять, допоможуть нашому народові вирватися з тої байдужности, з того отупіння.

„Союзи Українок“, жіночі гуртки! За вами важне слово. Беріться до праці з весною, поки ще можна хоч дещо поправити, змінити!

О. К.

ЗАКАРПАТТЯ.

Концерти Учительського Хору.

Найкращий хор на Закарпатті, Краєвий Хор Підкарпатського Учителства, дає два великі концерти із зовсім новою програмою: 1. травня ц. р. в Мукачеві, а 2. травня в Ужгороді. В концерті бере участь талановита румунська піаністка Віоріка Поп, яка вже виступала на концертах згаданого Учит. Хору в Румунії (в Сигітшині), що пройшли з величезним успіхом. Диригентом Учит. Хору є проф. Олекса Приходько.

Доноси на українців.

Деякі групи закарпатських москвофілів, що з завзяттям, гідним ліпшої справи, ненавидять український нац. рух і його діячів, повели в останньому часі огидну донощицьку кампанію проти українців перед офіційними чинниками чл. республіки. Закидають вони в першу чергу українським учителям, що вони ширять протидержавну пропаганду при допомозі різних „іредентистичних“ видань по шкільних бібліотеках. Ці видання — як вони пишуть — поручає нерідко для шкільних бібліотек сам Шкільний Виділ, у якому, мовляв, українці роблять, що хочуть. А як та „українська іредента“ виглядає в дійсності, на це вказують виписки з деяких українських диточих видань та співаників, поміщені в москвофільських пресових органах. З тих виписків видно, що москвофіли вважають українською іредентою навіть такі фрази у віршах, як „любов до України“, „служити Україні“ і т. п. Своїми доносами і цькуванням (таким у чеській пресі, див. прим. „Ческе Сльово“ з 12. квітня ц. р.) довели москвофіли до того, що чеська влада перевела ревізії по шкільних бібліотеках Закарпаття, в яких заквестіонувала кілька книжок, що їх тепер переглядають „специ“, аби ствердити, чи нема в них чого протидержавного. — Не меншу кампанію повели москвофіли і проти духовенства народовецького напрямку, зокрема проти чина оо. Василіян, яким теж закидають „українську іреденту“ і протидержавну акцію, хоч і без одного-однієкого доказу. Дійшло до того, що відомий москвофільський „діятель“ д-р Стефан Фенчик предположив недавно такий донос-жалобу на ір. католицьке українське духовенство і на греко-кат. єпископа в Ужгороді — аж у Римі. І це діється тоді, коли значна частина однодумців д-ра Фенчика веде на Закарпатті явну пропаганду за православим, коли деякі його найбільші прихильники перейшли безсоромно в табор православних!

Безробіття.

На Закарпатті число безробітних в останньому часі помітно збільшилося. „Свобода“ повідомляє, що до Ужгороду напливає тепер дуже багато робочого людю з сіл у пошуках праці, якої, на жаль, не знаходять. Стан тих безробітних дуже тяжкий.

Інтерпеляція в справі голодівки укр. політичних в'язнів.

Український Соймовий Клуб вніс інтерпеляцію до міністра вн. справ і справедливости в справі голодівки 46 українських політичних в'язнів у Львові. Метою голодівки — сказано в інтерпеляції — було заперестувати проти того, що поліція побила трьох політичних в'язнів: Стащишина, Книша та Максимяка, щоб видобути з них зізнання. Майже в кожнім політичнім процесі обвинувачені жалюються на побиття поліцією та її методи, при чому поліційні слідства тягнуть цілими тижнями, наслідком чого не раз зникають сліди побиття, заки побитий дістанеться до судового арешту. Другою метою голодівки був протест проти того, що слідство занадто проволікається. Інтерпелянти підкреслюють, що більшість в'язнів сидить у тюрмі по 8 місяців, а є такі як напр. Саяк і його тов., що ждуть на покінчення слідства більше ніж рік, при цьому деяких переслухали раз або двічі. Вкінці голодівка була протестом проти адміністраційних кар судді Сенкевича, приновлюваних до в'язнів, які домагалися, щоб до них приновлювали мовні закони.

Інтерпелянти питаються міністрів, чи готові перевести енергійні слідства з огляду на закиди, пороблені поліції під час голодівки в справі побиття тих в'язнів, а то задля покарання винуватців і щоб поліційні слідства на будуче не переступали законних речинців. Інтерпелянти домагаються покінчення слідства в справі в'язнів і некарання їх за те, що домагаються, аби супроти них приновлювати приписи законів про мову.

ЗІ СОЙМУ.

Суботнє засідання сойму маршал сойму визначив для розглянення внесення Клубу Народового в справі заяви недовіри для уряду. До голосу поза головою Клубу Нар. Рибарським записалися послі з ППС, Стронніцтва

Людowego, ХД, Нар. Роб. Партії й Українського Клубу, щоб умотивувати становище своїх клубів, що піддержують внесення. ББ. рішив, що не вільно допустити до широкої дискусії.

Віце-марш. Цар зголосив внесення, щоб над внесенням Кл. Народового про заяву недовіри для уряду перейти до денного порядку.

Більшість заявила за внесенням Цара, тому сойм перейшов до денного порядку над внесенням Клубу Нар.

Чому Клуб Нар. домагався уступлення уряду.

Після соймового засідання Клуб Народового оголосив комунікат у яким сказано, що Кл. Народови домагався уступлення уряду бо уряд нарушив конституцію, обмежуючи наради сойму. Це обмеження зупинило поагоду наглих справ, які є в звязку з внутрішніми та зовнішніми політичними відносинами краю, головною господарським та контролі сойму над діяльністю уряду. Що урядова більшість і маршал незгідно з регуляміном перервали ледви почату дискусію, це вповні потверджує закиди, подані у мотивах внесення. Така поведінка це новий доказ, як уряд і його партія не доцінюють ваги теперішнього політичного та господарського положення держави.

Пос. Вісліцький та Рибарський перед марш. судом.

Під час промови пос. Рибарському перебивав весь час пос. Вісліцький (ББ). Коли Рибарський говорив про теперішню систему правління, пос. Вісліцький перебивав його: Система краща від попередньої. Пос. Рибарський: Ви все вдоволені з кожного устрою, бо при кожнім устрою ви в міністра скарбу у ждальні. Насамперед оправдайтеся із закидів у „Наших Пшегльонді“ в справі інтерпеляцій. Ви поводитесь так, начеб ви щонайменше уладили два замаху на Скалона.

Справа ця опиниться перед маршалківським судом.

— 6 —

MICHELIN новий рід опон скріплені і забезпечені бони — поручає ВИТОВТ ТРАНДА, Львів, Подлевського 2. 5-10

НОВИНКИ

— Проф. д-р Зенон Кузеля вибраний на останньому генеральному зібранні „Союзу представників закордонної преси“ і головою того Союзу.

— Товариство „Львівський Боян“ уладжує у Львові дня 4. травня при ласкавій співучасті концертової співачки п-ні Меланії Кравцевої, декламаторки п. Н. Юрчинської та мужеського хору Т-ва „Сурма“ концерт, посвячений муз. творчості К. Стеценка. Ближні подробиці про концерт будуть подані в одному з чергових чисел нашого часопису.

— Виставка праць Холодного. Управа Нац. Музею звертає увагу, що виставка П. Холодного буде отворена лише до кінця місяця квітня щодня від 9—17. год. Хто ще не мав нагоди побачити майже в компеті твору нашого небуденного мистця, хай це зробить якнайскорше, бо вже ніколи не буде другий раз такої нагоди. Посмертна виставка це остання збірна виставка даного мистця. Твори Холодного стоять на дуже високім рівні мистецьким, тому варто, щоб як найширший загаль побачив їх. Вступ знижений до 1 зол., шкільні прогульки по умові.

— На карти „Рідної Школи“, що звільняють від алкогольних напоїв з нагоди Празниці Воскресення Христового зложили в золотих отсі Вп. Громадяни: з Підгайців: п. п. Малиси 8.85; даліше по 5: о. пралат Токар Іван, д-р Ловицький Євген, п. п. Вороневичі, нотар Гіжовський Роман; 4: п. п. Левицькі (нотар); 3: Кучміна П.; по 2: суддя Метик Роман, суддя Стеткевич, п. п. Шпундери, п. п. Бакалці, Еліїв Михайло, Косовичівні М. і О. та Явні; з Галича: 10: радн. Жарський Е.; 6: п. п. Лепкалюки; по 5: дир. Ткачківч і нотар Рудницький І.; по 2: о. Чопей В., о. Соломка В., о. Ставничий, о. Левицький В. — Залуква, о. Самотулка В. — Блюднихи, дир. Попель — Комарів; з Жабйого: по 5: д-р Руденський Я. і Моклович О.; по 2: о. Лагала К., Гуньовський Дм., Маньчук Онуфрій і Сливчук В.; з Познаня: по 5: інж. Молчок Ярослав, інж. Тишовецький Олександр і радн. Пилипівський Теодор; по 3: інж. Валюх Ярослав і інж. Ляшківч Юрко. — Хто слідуючий?

— Учитель, що перестав пити й курити, переслав крім вплачування щомісячних 1 проц. датків ще пів проц. за березень 1931 р. як постійний ювілейний даток „Рідній Школі“ із запитом: „Чи найшов я до себе сусіда на добровільний даток пів проц. на „Рідну Школу“ замість гальби пива і папіросів?“ — На цей за-

пит нехай собі відповість кожний український учитель зокрема.

— Боротьба з безробіттям у Львові. Дня 22. ц. м. відбулось у львівській ратуші чергове засідання Громадського Комітету Помочі Безробітним під проводом д-ра Поратинського. З дискусії і звідомлень виявилось, що тепер у Львові дістає безплатні обіди 620 дітей, пекарня Гесса достарчує Комітетові щодня 50 бохонців хліба, а фабрика Руккера 50 кг. мяса на таждень. Фонди Комітету зросли до 33.112 золотих. Комітет має надію збільшити фонди додатками до оплат кінових білетів.

— Секція абсолювенток учительських семінарій при Жіночім Кружку ім. Ганни Барвінок у Львові подає до відома, що може поручити зпоміж товаришок до обняття посади: інструкторки, учительки з іспитом зрілости, провідниці діточих садків, бухгалтерки, стенотипістки, мундантки, учительки музики та інші інтелігентні молоді сили, готові взятися за всяку роботу і виконати її солідно. Зголошення приймає Жіночий Кружок ім. Ганни Барвінок (Мохнацького 12).

— Доля українського вчителя. У Станиславіві не дозволила шкільна влада вчити ще одній учительській силі. А саме при нашій приватній народній школі ім. М. Шашкевича одержав ц. р. посаду учитель з університетськими студіями і з практикою в середніх школах, 50 в польській середній школі, де він передше учив, йому, як історикові, не дозволили вчити. Та і тут заборонила йому Кураторія вчити „з причини недостатків кваліфікацій“, хоч це школа приватна і то без права прилюдности. Треба до того додати, що це одинацятий з ряду випадок в Станиславіві.

— Дитина в окропі. В домі золочівського купця Бензіона Тисменіцера служниця прала білизну і залишила на коритарі котел з окропом. В неприсутности служниці до цього кітла впала 7-літня Геня Зальц і хоч нещасну дитину зараз добули з кітла, то вона померла серед страшних мук наслідком попарення.

— Хай живе Вітос! „Пяст“ пише, що в Сулошеві, пов. Олькуш, на однім вічу селянин Осип Кая під час промови агітатора ББ. крикнув собі: „Хай живе Вітос!“ Селянина Кая потягнули за порушення публичного спокою до відповідальности й покарали грошевою карою, мовляв, не можна вносити окликів на честь Вітоса, який сидів у в'язниці в Бересті. Селянин Кая вніс проти присуду спротив.

— Безробіття. Державний уряд посередництва праці обчислив, що в Польщі дня 18. ц. м. було 371.000 безробітних. Державну допомогу

МАРТИНІВ СТАРИЙ, пов. РОГАТИН. (Чому читальня „Просвіти“ в Мартинові Старім не може закінчити будови власного дому.) Вілне село Мартинів Старий, рогатинського повіту, яке підчас війни було дуже знищене і цілковито зруйноване, спромоглося на те, що почало будувати церкву, спалену 1915 р. і будинок читальні „Просвіти“. Будинок „Просвіти“ вже майже готовий і треба признати, що він дуже гарний, немалий і був би правдивою прикрасою села. Але ось зі староства прийшла до села комісія будівельників

справ. ця комісія оглядала будинок, радилася і поїхала собі, а мартинівська „Просвіта“ дістала ві станиславського повітаства для 7. квітня ц. р. заборону кіяти цю будівлю, тому, що вона нібито не відповідає своєму завданню. В забороні повітський уряд подає цілу купу нятягнених мотивів, а саме: В поземім зарисі треба ввести зміни, щоб для молочарні і кооперативи створити окремих вхід, а для бібліотеки й читальні повинен бути вхід зі спільного коридору; крім того обидві кімнати мають злучитись одними дверми, для бібліотеки треба вжити менше місця, а більше для читальні. Двері, з атмосферичних причин мусять бути подвійні, а до того треба ввести вентиляцію, виведену понах дах. Для вжитку піддаша треба збудувати сходи на стрих. Повітський уряд наказує теж розв'язати факт, будинок архітектонічно, бо, мовляв, будинок, який почався будувати, не виглядає на читальню, але на звичайну сільську хату, а будинки для публічного вжитку повинні робити мило враження. Що правда, і будинок, який „Просвіта“ побудувала, робить дуже мило враження і в 4 рази більший, як інші хати в селі; що правда, в деяких сусідніх селах польські читальні й кооперативи містяться в сільських маленьких хатах і ніхто їм не забороняє працювати, тому, що вони не мають сходів на стрих чи вентиляції. Але мартинівській читальні „Просвіти“ роблять не-

решиди і тепер село у великій клопоті, що не може закінчити такого потрібного йому будинку.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Стефанія Полонцар-Мазурова. Далеко від рідного краю у північній Франції, в місцевості Sermaize les Bains (Marne), померла 5. квітня ц. р. молода гарна людина, наша землячка. Разом зі сестрою Марією була вихованницею Михайла й Анни Павликів, скінчила тут у Львові виділову школу ім. Шевченка і учительську семінарію УПТ., а відтак якийсь час і сама учительювала в рідній школі. Перед п'яти роками вийшла заміж за придніпрянця інж. К. Мазура і переселилася з ним у Францію, де її чоловік дістав посаду інженіра-техніка при фабриці цукру. Та ось серед найгарніших виглядів на будучність смерть забрала молодого жінку, залишаючи в глибокій жалю осиротілого мужа й шойно народженого сина. Покійна своєю привітливою влачею, роботячістю й тактом здала собі симпатію місцевого населення, бо — як нам пишуть відтіля — смерть її викликала ширий жал і похорони стягнули усю фабричну людину, яка засипала домовину квітами. Легкою хай буде Покійній земля на далекий чужині!

Нові книжки й журнали.

БІЛЬШОВИК УКРАЇНИ, політико-економічний журнал, орган ЦК. КП(З)У. Видавництво „Комуніст“, Харків, 1931. За січень. Ч. 3—4. Зміст: Передмова, А. Платоненко: Колективізація в перспективі третього року п'ятирічки У. країни; Броун: До перелому в роботі споживчої кооперації; І. Цекіновський: Організацію праці в колгоспах на вищий щабель; О. Горбенко-Єдиний: Фінляндія 3-го року п'ятирічки; С. Каплен: Безробіття за доби загальної кризи; Критика; Бібліографія.

БІЛЬШОВИК УКРАЇНИ. За березень, 1931. Ч. 5. В-во „Комуніст“. Зміст: Передова; І. Лавриненко: Бойові завдання транспорту України; А. Дуделіт: На бій за технічну культуру; В. Дубровін: Проти пропаганди кавтскіянства за марксизм; Е. Гірчак: Бойові проблеми національної культури; Степовий: Про основні класи переходної доби; Критика, Бібліографія.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам для 23 квітня, 1931 року: масло експортне і десерне пріма 0-00 зод. за кіло; літра молока 33—34 сот; літра сметани 1-40 зод. копа лень 5.30—5.40 аол.

Для 22, 23. і 24. квітня подано помилково нотування цін за масло експортне і десерне пріма 4-30.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Понеділок 27. квітня, година 7-30 веч.
„Вікторія і П'юзар“.
Вівторок 28. квітня, година 7-30 веч.
„Вікторія і П'юзар“.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):
Понеділок 27. квітня, година 7-30 веч.
„Спів за сержанта Грішу“.
Вівторок 28. квітня, година 7-30 веч.
„Як стати багатим і щасливим“ (ані-
мений ціни).

Малий Міський Театр:
Понеділок 27. квітня година 7-30 веч.
„Інтерес в Америку“.
Вівторок 28. квітня, година 7-30 веч.
„Інтерес в Америку“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Жінка, що шіється“ (Батицька).

КАСІНО: Звукова фільма: „Анна Хрісті“ (Грета Гарбо).

КОЛЬОСІ: „Насолода небезпек“ — (Гар. Льюїс), „Студент“ (Род ая Рок).

ЛЕВ: Звукова фільма „Вічні дурні“ (в жидівській мові) та додатки.

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма „По-
страх салюнів“.

ОАЗА: Звукова фільма: „Украдене за-
вішання“.

ПАЛІАС: Звукова фільма: „Злодій.. ко-
хання“.

ПАН: Звукова фільма: „Поручник
Арман“ (Рам. Новаро).

ПІСАЖ: „На Захід“ (Джек Голт),
„На провесні“ (Жеромського).

ПРОМІНЬ: „Сурих кохання“.

ФАТАМОРГАНА: „Льокомотива ч. 2393“
(Льон Чаней).

ХІМЕРА: „Дівча з U. S. A. (Анні Он-
дра).“

СТИЛЕВЕ: „Один юнак“ (Рене Адоре).

УТІХА: „Іх четверо“ „Дівча із Сінга-
пуру“.

Програма радіо.

Понеділок 27. квітня 1931.

Варшава (1411,8) 16.15 Програма для
дітей. Букарешт (394,2) 16.00 Концерт.
Берлін (419) 16.30 Капела Кайша. Рим
(441,2) 12.45 Легка музика. Прага (488,2)
16.30 Радіооркестра. Вілень (516,4) 15.20
Концерт. Рига (524,5) 19.03 Музика. Хар-
ків (937,5) 18.00 Концерт. Будапешт
(550,5) 12.05 Легкий концерт.

Вівторок 28. квітня 1931.

Варшава (1411,8) 19.50 Трансмисія в
Великому Театру. Лондон (356,3) 14.00
Орган. Берлін (419) 17.50 Великодня
музика. Стокгольм (435,4) 20.00 Концерт.
Гельсінгфорс (453,3) 19.00 Хор. Прага
(488,2) 20.00 Концерт. Відень (516,4)
12.00 Легкий концерт. Будапешт (550,5)
12.05 Легкий концерт. Харків (937,5)
15.00 Концерт для дітей. Париж (1724,1)
21.00 Фрагменти з „Фавста“.

Львівське радіо.

Понеділок 27. квітня 1931.

12.00 Грамофонові плати; 18.10 Транс-
мисія з Варшави; 15.50 Трансмисія з Вар-
шави; 20.30 Концерт з Відня; 22.15 Бал-
етні і пісні.

Вівторок 28. квітня 1931.

12.10 Грамофонові плати. 13.10, 15.30,
Трансмисія з Варшави. 17.00 Трансмисія
з Познаня. 19.50 Трансмисія з Варшави.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

На „Рідну Школу“ зложили в зол.
ВП.: Александер і Марія в Лаврівських
Гудзяки — Козова 13 замість повідо-
млень про своє вінчання; замість свя-
точних желань: о. Мих. Дурделло,
Білі-Ослави 5, о. Іван Божейко — Пере-
гноів 5, о. Микола Старух, Малашівці 3.
— ВП. Жертводанням склалає шкуру по-
дяку Головна Управа. 1913

Виділ Української Захоронки в Дро-
гобичі розпочинає з днем 15. травня 1931
в Діточій Саваторії в Підбужі літній се-
зон, на який приймає на мешкання і харч
старших у травні і червні, — на липень
і серпень дітей до 14 р. життя. 1910

Подяка. Отсим почувуюся до милого
обов'язку зложити шкуру подяку Вп. Па-
ням Поповичей, Мельниковій та Мілі
Ізвиган із Дрогобича, Вп. Пані Трачовій
зі Львова та Всім іншим Паням із комі-
тетів допомоги політичним в'язням, як
рівнож Вп. Сеніорові Д-рові Федакон
і всім III Редакціям за шкуру підмоги
і опіку, яку оказали мені в часі перебу-
вання по тюрмах від 15. IV. 28. до 15. IV.
31 р. — Сяньків, 19. IV. 31 р. — Петро
Сайкевич.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКАРСЬКО - ЮВІЛЕРСЬКІ
роботи виконує найдбайливіше —
Домбровські і Розважівські —
Львів. Академічна 2. **ГОДИННИКИ, БІ-
ЖУТЕРІЯ, СРІБЛО.** — Великий вибір.
Дешево. Догідні умови. 1447 11-?

ЯМНА КОЛО ЯРЕМЧА. В пенсіонаті
„Веселка“ гарні, сонячні, умеблю-
вані кімнати, з цілоденним утриманням
від 1. червня до виїзду. — Ближчі ін-
формації подасть Ів. Лискевичева, Ста-
ніславів, Липова 82. 1892 2-3

ГОДИННИКИ тільки найліпших фа-
брик, прецизійні, продає за готівку
і на рати від десятиків літ з найліпшої
сторони знана фірма Ів. ан. Зельтен-
райх, Львів, пл. Маріївська ч. 5. 1538

ПРИЄМНА НЕСПОДІВАНКА для всіх,
що бажають розради. 1. травня
вибде 2. збільшене число „Домашня О-
гніще“ Львів — Кохановського 50. —
Передплата до кінця року 4-20 зод. —
Небувала нагода знайти щастя! 1857 3-3

РУТИНОВАНОГО КОНЦІПІЕНТА
пошукує адвокат на провінції. Зго-
лошення до канцелярії адвоката д-ра
І. Туранського в Коломиї. 1905 2-2

ФОРТЕП'ЯН „Wirtha“, короткий, зна-
менитий, продає дуже оканійно. —
Коперника 26, Sklenarski. 1907 2-3

КОНЦІПІЕНТ адвокатури, а практи-
кою судовою, пошукує заняття. —
Зголошення до Адміністрації „Діла“ під
„Початкувчий“. 1914 1-3

ЗГУБЛЕНУ книжку Каси Хорих ж.
Львова уневажнює Баландоу Тео-
філ. 1909

КАГАНЦІЙ

мені для пів
поручає найде-
шевше робітни
Барера, пасаж
Гавсана.
1768 5-?

СТРИЛЕЦЬКІ ПІСНІ

на фортеп'яні ві
словами Ярославенка, повний аль-
бом по 10 золотих продають книгарні.
1911 1-5

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, спеціаліст
скірних, веперичних і сексуальних недуг
(полова неміч) та лікарської косметики
ординує в скірних недугах
і т. д. від год. 8½—10, 14—16
в косметичній від 10—11 і 16—18
в неділі і свята від 10—11.

Гірське сонце. Вапфор. Діатермія. Кріо-
терапія. Сепараткові їдальні.

Львів, вул. Станіславська ч. 22, III. п.
(біля Нар. Гостиниці).

Вінда до вжитку. Телефон 38—90

Д-р Михайло Тимчук

лікар заграничних клінік — спеціаліст
внутрішних недуг і фізіолог
тепер у ТЛУСІМ, пов. Заліщицький, лічить
сухоту (початкові і в найвищому ста-
пені розвою) та переводить щіплення
проти сухіт у новородків, — дітей
5121 і дозрілих. 28-?

Позір! Позір!

За 2" — зол.

приймаю до перерібки жіночі та му-
жеські капелюхи на наймодніші фасони.
ШАПІРА, Львів, Ринок, ч. 17. Тел. 15-47.
1649 8-?

ЛЯМПИ

електричні,
новочасні,
також на підставі рисунку виконує
Фабрика ламп і металевих виробів
„GALWANJA“ АДЛЬФА ГАЛЬПЕРНА
Львів, вул. Жулінського 11 а. Тел. 20-54.
Великий вибір на складі. Догідні умови.
1671 15-15

Присилайте передплату!

ВЖЕ НАДІЙШОВ ВЕЛИКИЙ ТРАНСПОРТ

50.000 найріжнородніших бла-
ватних мішаних товарів

оказійно закуплених. Їх нормальні ціни
вносили від зол. 2— до 3—. Тепер **1 зол.**
продається їх 1 метр лише за

ПОЗІР! Магазин багато заосмотр. у наймод-
ніші новості сезону.

Г. ГАНДЕЛЬМАН, ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 27,
1908 Тел. 19—49. 2-3

Чортківщина - Копичинеччина - Заліщицьчина - Бор-

щівщина - Теребовельщина та інші!

Позір!

Заходом Кружка „Рідної Школи“ з
Чортківщини отирається безплатний під-
готовчий курс до I кл. гімназії для I
травня ц. р. який триватиме до кінця чер-
вня. — Зголошення приймає Управа
гімназії „Рідної Школи“ в Чорткові

ПЛІСІ ПАРИСЬКІ, закладки, декатиза-
енді, відбиття. — — — **КОЗЛОВСЬКА,**
Академічна 22. 1876 3-6 Льва Canli 28

Найдешевші книжки!

михайло возняк

ІВ. БЕЛЕЙ і ОЛ. КОНИСЬКИЙ

До зв'язків Галичини з Наддніпрянщи-
ною. — Ціна 50 сот., з почт. пере-
силкою 70 сот.

ШЕВЧЕНКО і КНЯЖНА РЕПНІВА

Ціна 1-50 зод., на почт. перес. 50 сот.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з поштовою перес. 70 сот.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

С М І Х З Е М Л І

Ціна 1-50 зод., з почт. перес. 2-10 зод.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади I. II. і III. часть

Ціна 8— золотих — без пересилки.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Руд-
ницького. — Ціна 3— зол., з почт.
пересилкою 4— зол.

Можна дістати в Адм. „Діла“

Львів, Ринок 10. II. п.